

עבודה עם רקמות נוזלי גוף ממקור הומני

יש להתייחס לכל חומר מגוף האדם (דם, נוזלי גוף, רקמות וכו') כחומר מזוהם, העלול להיות מדבק, כלומר עבודה בתנאי BSL-2.

Bloodborne Pathogens, הם מיקרואורגניזמים מדביקים, המצויים בדם, היכולים לגרום למחלות בבני אדם. פתוגנים אלה כוללים, אבל לא רק, את הוירוס-הפטיטיס B (HBV), וירוס-הפטיטיס C (HCV) ו-Human Immunodeficiency Virus (HIV).

העובדים עם נוזלי גוף (או כל Bloodborne Pathogens) עלולים להיות בסיכון לחלות במחלות מסכנות חיים.

העובדים חייבים להתחסן כנגד הפטיטיס B וטטנוס (לעובדים עם בעלי חיים).

הנחיות עבודה עם נוזלי גוף ורקמות ממקור הומני

אין לאכול לשתות להתאפר ולעשן במעבדה.

אין לשמור דברי מאכל במקרר המיועד לשמירת נוזלי גוף/חומרים מזוהמים.

- יש להשתמש בצידוד מגן הכולל: חלוק ארוך ורכוס עם שרזולים ארוכים, מגני פנים/משקפי מגן (למניעת מגע עם העור או ריריות) (עיניים אף ופה) ומגני שרזול.
  - חלוק שזוהם, יש להעבירו בתהליך חיטוי / עיקור, לפני מסירתו לכביסה או השלכתו לפסולת.
- *עבור העובדים בחזרים המוגדרים כ: BSL2+ או P2+ : יש להעביר את החלוק לחיטוי בטרם מסירתו לכביסה.

- כפפות:** בעבודה עם נוזלי גוף ורקמות ממקור הומני, יש להשתמש בזוג כפפות כפולות. (רצוי לשלב בין כפפות ניטריל ולטקס). בעת העבודה עם כפפות, אין לגעת בעיניים, באף, בפה או בעור. את הכפפה העליונה יש להחליף בתדירות גבוהה במהלך העבודה.
- עם סיום העבודה עם הכפפות, יש להסירן ולשטוף את הידיים בסבון ומים.
- לפני תחילת העבודה : יש לכסות את משטח העבודה עם נייר סופג אטום מלמטה. (בסיום העבודה, יש להכניסו לפח הביולוגי – לעיקור).
  - העבודה תתבצע במנדף ביולוגי Class II.
  - יש להשתמש ככל הניתן, בכלים וציוד חד פעמיים.
  - אין לגעת במכשור המיועד לשימוש כללי, כגון טלפון מקלדת מחשב ועוד.

8. **העברה של החומר המזוהם** ממקום למקום, ביחידה, תעשה במיכל קשיח(בלתי שביר), אטום ונוח לשימוש לטלטול, המסומן בסמל ביו- הזארד. לפני ההעברה יחוטא חלקו החיצוני של המיכל, במלבין או בחומר חיטוי מתאים.
9. בהפרדת סרום או פלסמה מדגימת דם: הסירכוז יבוצע **במבחנות אטומות בפקק** כשהצנטריפוגה סגורה. בתום הסירכוז, העברת הסרום/פלסמה ממבחנה למבחנה, תתבצע עם פיפטור מכני. אין למזוג מכלי לכלי. **ככלל: כל פעולה שעשויה ליצר אוירוסולים, תעשה במנדף הביולוגי.**
10. **מזרקים:** יש להמנע ככל האפשר משימוש במזרקים. אין להחזיר כיסוי למחט, לאחר השימוש או להפרידה מהמזרק.
11. מזרקים מחטים וכל פסולת מזוהמת של חפצים חדים, יש לאסוף **במיכל קשיח** וסגור(המיועד לחפצים חדים)
12. לפני תחילת הניסוי יש לוודא את הימצאותו של המיכל לחפצים חדים, באזור העבודה.
13. אין למלא את המיכל מעבר ל3/4 מנפחו.
14. לפני פינוי של המיכל לעיקור באוטוקלב וסגירתו, **יש להוסיף 100 מל' מים.**
15. יש לפנות את המיכל הסגור כשהוא מסומן בטייפ אוטוקלב המצביע על עיקור.
16. **במקרה של דקירה ממחט החשודה כמזוהמת**, או פצעי דקירה אחרים, חתכים או שריטות, יש לעודד דימום מהפצע, תוך שטיפה יסודית במים וסבון ולאחר מכן, לטפל בחומר חיטוי (תמיסת יוד). יש להגיע מייד ליעוץ רפואי. יש לדווח למנהל היחידה וממונה בטיחות ביולוגית באוניברסיטה.

פעולות טיהור:

- את הפסולת הזיהומית יש לעקר באוטוקלב ואת הפסולת הנוזלית להטא עם חומר כימי מתאים. אין לשפוך פסולת דם ונוזלי גוף לפחי זבל.
17. **פסולת זיהומית:** מבחנות עם דמים (שאריות), כלים וכפפות מזוהמים וכו', יש לאסוף בשקית ביו-הזארד כפולה. אין לסגור את הפקקים עד הסוף. במידה ומדובר בפסולת יבשה, יש להוסיף 250 מל' מים לשקים (בזהירות), כדי להבטיח עיקור יעיל. **אין לסגור את השקית בצורה הרמטית.**
18. יש לסמן את השקית עם טייפ אוטוקלב, בו תרשם שם המעבדה.
19. **פסולת זיהומית נוזלית:** את הפסולת הנוזלית יש להעביר לכלי (רצוי בקבוק מדיום משומש) המכיל היפוכלורייט, לקבלת ריכוז סופי של 1%, ולהשרות במשך 30 דקות לפחות, לפני שפיכה לביוב. יש לשפוך לכיור בזהירות, כדי לא ליצור נתזים, תוך כדי פתיחת ברז המים.

20. ניקוי וחיטוי משטחים : בסיום העבודה: יש להשתמש בחומר חיטוי מתאים כגון נתרן היפוכלוריט (NaClO-מלבין) מהול 1:100 או 70% אתנול או גלוטראלדהיד או Virosolve, וזאת בהתאם לסוג הפעולה. במקרה של נתזי דם, יש להשתמש במלבין מהול 1:10.

21. חשוב: יש להקפיד לא להכניס שאריות של כימיקלים רעילים (כמו

אקונומיקה) לתוך השקית המיועדת לאוטוקלב.

22. טיפול בשפך: במקרה של שבירת מבחנה או בקבוק המכיל דם או חומר מזוהם אחר, יש לשפוך על השטח ורמיקולית או לכסות את השטח עם נייר סופג. יש לפזר חומר חיטוי סביב אזור הנתז ולאחר מכן על גבי החומר הסופג, למשך 10 דקות לפחות. חומר החיטוי המומלץ הוא היפוכלוריט (NaClO) בריכוז כלור חפשי של 0.5% (1:10). לאחר מכן יש לאסוף את הפסולת בעזרת יעה או חתיכת קרטון (וכל זאת תוך לבישת ציוד מגן כגון : משקפי מגן, כפפות כפולות, חלוק, כיסוי נעליים ועוד). יש לאסוף את הפסולת לתוך כלי מוצק לטיפול בפסולת חדה ומזוהמת. יש לחטא את השטח עם מלבין מהול 1:10.

23. יש לנהל מחברת : בה ירשם : מקור הדמים ונוזלי הגוף שהגיעו למעבדה, שמות האנשים שטיפלו בחומרים, תאריך אופן השימוש בחומר ומקום העבודה.